

SAFTİRİK GREG'İN GÜNLÜĞÜ SERİSİNDE OKUL YAŞAMI

Kelime ERDAL*

Hatice YURTSEVEN YILMAZ**

Geliş Tarihi: Nisan, 2018

Kabul Tarihi: Haziran, 2018

Öz

Daha anne karnındayken çocuklarla tanıştırılması önerilen kitaplar, onların hayatında önemli bir yere sahiptir. Başta dil gelişimi olmak üzere zihinsel ve duygusal açıdan çocuğu besleyen kitapların çocuğun dünyasına uygun olması önemlidir. Şekil özellikleri ile öncelikle çocuğu cezbeden kitaplar, içerikleriyle çocukları farklı dünyaların içine çekecek, onlara farklı bakış açılarının kapılarını açacaktır. Küçük yaşta düzeyine uygun kitaplarla tanıştırılan çocuk, ilerleyen hayatında iyi bir okur adayı olacaktır. Kitaplar, çocuğa verilmek istenen her türlü olumlu duygu ya da davranışı eğlenceli olarak sunarken, estetik bir bakış açısı kazandıran araçlardır. Çocuğun hayatında aileden sonra en önemli eğitim alanı olan okul, çocuk için çok önemlidir. Okulunu ve öğretmenlerini seven, uzun zaman geçirdiği okulunda mutlu olan çocuk, bu ortamda, her anlamda en üst düzeyde kazanım sağlar. Çocuklara okulu, öğretmenleri, okul arkadaşlarını sevdirmeye çocuk kitaplarında sık yer verilir. Bu eserlerde, okul yaşamının çocuklara olumlu ve cazip gelecek yanlarıyla sunulması, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin onlara örnek davranışlar sergileyerek model olması önemlidir.

Ülkemizde çocuklar tarafından ilgi ile karşılanan ve okunan Saftirik, çocuklara uygun bir kitap mıdır? Kitapta nasıl bir çocuk modeli sunulmaktadır? Bu model aracılığıyla çocuklara ulaştırılan iletiler nelerdir? Çocuklar bu kitaplardan hangi davranış biçimlerini kazanmaktadırlar? Bu kitaplarda okul yaşamına, arkadaşlık ilişkilerine, öğretmenlere nasıl bakılmaktadır? Araştırmada, *Saftirik Greg'in Günlüğü* serisinde yer alan on kitap, bu sorular bağlamında incelenmiş, elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Saftirik*, *Greg'in Günlüğü*, çocuk kitabı, eğitim, okul yaşamı.

SCHOOL LIFE IN SAFTİRİK GREG' S DAIRY SERIES

Abstract

Books, which are suggested to be introduced to children even when they are in their mother's womb, have an essential role in their lives. Books, feeding the children in terms of mental, emotional, initially language development, need to be appropriate to child's world. They, attracting child with its shape qualities, will charm the children into different worlds with their content and will open a new door into different views. The child, who is introduced to books suitable for his or her age, will be a good reader candidate in his or her further life. While books are presenting every positive

* Doç. Dr.; Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, kelime@uludag.edu.tr.

** Arş. Gör.; Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, hyurtseven@uludag.edu.tr.

emotion or behavior desired to be given to child in a funny way, they are tools that bring an esthetics perspective. School, the most important field of education in the child's life after family, is really significant. The child, who loves his or her school and teachers and is happy to spend long time at school, will gain a lot in the highest level in this environment. The subject of loving school, teachers and school mates are frequently mentioned in the children's books. In these works, it is important to present school life to children positively and with the attractive aspects; and teachers and school administrators to be a role model to them with their exemplary behaviors.

In our country, is Saftirik, which is read interestedly by children, an appropriate book for children? What kind of a child model is presented in the book? What are the messages that are transmitted to children via this model? Which courses of behavior do children gain from these books? How do school life, friendship relations and teachers are reflected in these books? In the study, ten books in the series of Saftirik Greg are examined in consideration of these questions, suggestions are made in accordance with obtained findings.

Keywords: *Saftirik, Greg's Diary*, child book, education, school life

Giriş

Türkiye'de Saftirik olarak tanınan kitabın yazarı Jeffrey Patrick Kinney, 1971 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuştur. Kinney, bir çevrimiçi oyun tasarımcısı ve ilk olarak 2007'de yayımlanan *Dairy of the Wimpy Kid* adındaki 4 kitaplık serinin yazarıdır. Yazar daha sonra bu seriyi devam ettirmiştir. Yaşamı boyunca karikatürist olmak isteyen Jeff Kinney, Maryland Üniversitesi gazetesinde bir çizgi roman yayımlamıştır. *Time* dergisi tarafından "Dünyanın En Etkili 100 Kişisi"nden biri seçilen Jeff Kinney, Aynı zamanda *Time* dergisinin "En İyi 50 Web Sitesi"nden biri seçtiği "poptropica.com"un yaratıcısıdır.

Wimpy Kid kitabının ilk günlüğü 2007'de yayınlanmış ve anında çok satanlar listesine girmiştir. İlk basımından sadece bir yıl sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde 100.000'den fazla kopya basılan bu kitaplar, pek çok ülke diline çevrilmiş ve çocuklarla buluşmuştur. Çeşitli ödüller de alan bu kitap dizisine dayanan üç film, uluslararası düzeyde 250 milyon dolardan fazla hasılat elde etmiştir.

Dünya çapında ünü yayılan ve çocuklar tarafından bütün kitapları hızla tüketilen bu serinin ana kahramanı Greg'tir. Kitaplar, Greg'in günlüğü olarak tasarlanmış; kahramanın günlük yaşamında başından geçenler çocuk gözüyle ve mizahi bir dille okura aktarılmıştır. Çocukların Saftirik serisine çok ilgi göstermesi onları incelenmeye değer kılmaktadır. Çünkü kitaplar çocuk okurun yaşamını derinden etkileyebilmektedir. Çocuk, hangi yaş grubunda olursa olsun, okuduğu kitapların kahramanlarıyla özdeşleşir. Yazar bunu bilmek, kahramanlarını seçerken de bu özdeşleşme yönünü sürekli göz önünde bulundurmak zorundadır (Yalçın ve Aytaş, 2002: 47). Ancak bu, roman ve öykü kişilerinin aşırı derecede idealize edilmesi anlamına gelmez. Abartılı tipler, çocuğun gerçek hayatta benzerini bulamayacağı ulaşılamaz tiplerdir

(Şimşek, 30). Oysa kahramanla özdeşleşebilme çocuk için son derece önemlidir. Çocuğun kahramanla kendisi arasında bir bağlantı kurabilmesi için onun duygularını, özlemlerini, yaşadıklarını, tepkilerini anlamaya ihtiyacı vardır. Bu yüzden çocuklar, başlarından geçenleri anlatan yazarları severler. Hikâye ve roman çocuklara kendi problemlerini, arzularını keşfetme imkânı sağlar; onlara, yaşadıkları duygularda ve içinde buldukları durumlarda yalnız olmadıklarını gösterir. Dış görünüşlerinden memnun olmayan, çekingen, utangaç, ailelerinden sürekli yaramaz damgası yiyen, kardeş kıskançlığı yaşayan çocuklar, okudukları eserlerin kahramanlarının da benzer sorunlarla karşı karşıya kaldığını görünce rahatlar ve değişik çözüm yollarını tanıma fırsatı bulurlar (Sınar Çılgın, 2007: 130). Çocuk kitaplarında yer alan kahramanın sorunlarla başa çıkamaması, yenilgiye uğraması ya da yılgınlık yaşaması çocuklar üzerinde olumsuz bir etki yaratabilmektedir. Bu yüzden çocuk kitabı kahramanları olaylara yön veren, sorunları çözüme ulaştıran, merak ögesini canlı tutabilen bir kişiliğe sahip olmalıdır (Demirel, 2010: 63).

Çocuklar için hazırlanan kitaplarda işlenen konuların evrensel nitelik taşıyan, çocukların ruhsal özellikleri yanında onların dünyasına ayrı bir renk ve kişilik kazandıran özelliklerde olması gerekir. Ayrıca konuların milli kültür değerlerini, içinde yaşadığı toplumun benimsediği ahlak kurallarını, gelenek ve görenekleri de içermesi önem taşımaktadır. Kitaplarda seçilen konular, çocukları düşünmeye yöneltmeli ve onların hayata dair birtakım görüşler kazanmalarını sağlamalıdır (Gürel, Temizyürek ve Şahbaz, 2007: 36). Çocuk kitaplarında çocuğun ruh ve beden gelişimine uygun olmayan konulara yer verilmemelidir. Hırsızlık, yalan söyleme, başkalarına zarar verme genel geçer ölçüler olarak alınmalıdır (Yalçın ve Ayaş, 2002: 163). Çünkü çocuk okur için işlenen konular ve bunların ele alınış biçimi önemlidir. Öykü ve romanlar, çocuklara yaşamla ilgili bir bakış açısı sunma işlevini yerine getirirler. Sergilenen örnek yaşantılar yoluyla çocukların türlü durum ve olaylarla ilgili olarak yorum yapabilme yetenekleri gelişecektir. Ancak unutulmamalıdır ki bir öykü ya da roman bu işlevleri yerine getirirken, hiçbir zaman bu işi doğrudan ve yalın biçimde sunma gibi bir yol izlememelidir. Bu işlevleri estetik yaşantılar aracılığıyla, imgesel bir anlatımla ve sezdirme yoluyla yerine getirmelidir (Kıbrıs, 2010: 179).

Çocuğa göre yapıtlar vermek isteyen her sanatçı, kendisini anlatmak, anlatılacak olanı ve onu nasıl anlatacağını bulmak için öncelikle çocuk gerçekliğine inanmalı, böyle bir gerçeklik adına yazmanın büyük bir sorumluluğu olduğunu duyumsamalıdır. Sanatçının amacı, sözcükleri çocuğa göre, onun ilgi ve gereksinimlerini de kuşatan bir anlayışla kullanabilmek, onu okumaya özendirilebilmek; okuma eyleminden sonra çocuğun yüreğinde ve belleğinde insanca duyarlıklar ve düşünceler oluşturabilmek olmalıdır. Sanatçının çocuğa ilettiklerinin ya da çocukla

paylaşmak istediklerinin çocuğun dünyasında yaratacağı etkiyi ve bu etkinin sonuçlarını önceden kestirebilmesi gerekir (Sever, 2003: 29-30).

“Bir kitap ancak çocuklar ondan zevk alıyorsa iyi bir kitaptır; yetişkinlerin gözünde klasik de olsa eğer çocuklarca okunmuyorsa ve içeriği onların canını sıkıyorsa böyle bir eser, kötü bir çocuk kitabıdır” (Oğuzkan, 2002: 8). Ancak bu değerlendirme tartışmaya açıktır. Çünkü çocuk kimi zaman çeşitli nedenlerle kendisine uygun olmayan, içerik bakımından zararlı olabilecek kitaplara da ilgi gösterebilir. Bu nedenle çocuk, kitap seçiminde çoğu zaman bir yetişkinin rehberliğine ihtiyaç duyabilir. Anne baba ve öğretmenler, seçici olmak kaydıyla, çocuğun duygu ve düşünce gelişimine katkı sağlayacak romanlar okumaya teşvik etmelidirler. Yazarlara düşen sorumluluk da çocuğun arayışlarına cevap verebilecek eserler kaleme almaktır. Renkli bir iç dünyayı yansıtan, zengin çağrışımlı, serüven ağırlıklı telif eserler yazılabileceği gibi uyarlamalar da yapılabilir (Şimşek, 2002: 121).

Saftirik serisi, ülkemizde ve dünyada çok okunanlar listesinde yer almakta olup çocuklar tarafından ilgiyle ve beğenilerek okunmaktadır. Bunun nedeni ise, kahramanının, çocuk okurun yaş seviyesine uygunluğu ve konunun, çocuğun yaşamsal gerçekliğinden alınmış olmasının yanı sıra türünün mizah olmasıdır. Bu kitaplar, öncelikle yazınsal nitelikli olmadığı düşünüldüğü ve ülkemiz çocuklarına kültürel boyutuyla kazanımı olmadığı için çok fazla eleştirilmiştir (Karababa ve Alamdar, 2017: 343).

Yöntem

Araştırmada, *Saftirik* serisinde yer alan *Greg'in Günlüğü*, *Rodrick Kuralları*, *Türünün Son Örneği*, *İşte Şimdi Yandık*, *Ama Bu Haksızlık*, *Panik Yok*, *Ah Kalbim*, *Batsın Bu Dünya*, *Bende Bu Şans Varken*, *Hey Gidi Günler* kitapları betimsel tarama yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen on kitapta, okul yaşamına yönelik ayrıntılar saptanmış ve bunlar, “Okul Yaşamı” “Ödevler”, “Öğretmenler”, “Arkadaşlar” başlıklarına göre sınıflandırılmıştır.

Okul Yaşamı

Çocukların aileden kısmen ayrıldıktan sonra kendilerini içinde buldukları ilk alan olan okullar, çocukların içinde buldukları en büyük sosyal alandır. Çocukların karakter gelişiminde okulların çok büyük rolü bulunmaktadır. Sağlıklı karakteri olan bireyler yetiştirmek, Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçları arasında yer almaktadır (Şahin, Turan ve Çelebi, 2015: 19). Değerler eğitiminin verimli ve etkili bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için okullar; temel değerleri anlama, bu değerleri benimseme ve kendi yaşamlarına uygulama noktasında öğrencilere yardım etmelidir. Özellikle okullar, nitelikli vatandaşlar yetiştirmek ve bu yolla toplumun devamlılığını sağlamak için bireylere, toplumun ve insanlığın ortak malı

durumunda olan değerleri kazandırmada etkili kurumlardır (Güven, 2014: 83). Okul çağı çocuklarına hitap eden çocuk kitaplarında okul yaşamının konu olarak seçilmesi, çocuğun yaşamına benzer hayatları tanınması bakımından önemlidir. Böyle kitaplarda ana kahramanın okula bakışı, kitabı okuyan çocukların okula bakışını etkileyebilir. *Greg'in Günlüğü* kitabında Greg'in okula bakışı olumsuzdur: “Bence ortaokul bugüne dek icat edilmiş en salakça fikir!” (Kinney, 2013: 9) Greg'in böyle düşünmesinin başlıca nedeni, okulda büyüklerle küçüklerin bir arada olmaları ve büyüklerin küçükleri ezmeleridir. Aslında bu durum günümüz okullarında en çok karşılaşılan sorunlardan biridir. Okula başlayan pek çok çocuk bu nedenle okula gitmek istemez. Kitap kahramanının bu tutumu da çocuk okurun okula karşı soğuk bir tavır almasına neden olabilir.

Greg, okulu çok sevmez ama sıkıldığında okulun açılmasını ipe çeker. Greg'in, okulu başka etkinliklere yeğlediği zamanlar da vardır. Örneğin *Rodrick Kuralları* kitabında yüzme kursunu okulla kıyaslar ve okulda olmayı seçer. Çünkü her sabah yedi buçukta soğuk havuza girmek zor gelir.

İncelenen tüm kitaplarda Greg'in, paraya önem veren, her şeyi para ile ölçen bir çocuk olduğu görülmektedir. Okul ya da okul idaresi ile ilgili değerlendirmelerinde de genellikle yaşanan her olumsuzluğa para açısından bakar. Okul idaresini ve öğretmenleri parayı çok seven kişiler olarak görmektedir. Böyle düşünmesi için haklı nedenleri de yok değildir. Örneğin *Panik Yok* kitabında, Greg'in okulunun bahçesindeki oyuncaklar/eğlence araçları çocuklara zarar verdiği gerekçesiyle müdür tarafından kaldırılır. Oysa asıl neden bahçenin sigortasının ödenememesidir. Bir süre sonra çocuklara bahçede koşmak bile yasaklanır. Okul yönetimi, öğrencilerin başına bir şey gelmesinden ve masraf çıkmasından çekinir. Öğrenciler, okulda kendilerini hapisanede gibi hissederler. Bu nedenle de evden oyuncak getirip kara borsadan satarlar. Yani aslında kitaptaki öğrenciler de maddiyatçı bir bakış açısına sahiptir.

Ama Bu Haksızlık kitabında okul başlar ve kitaplar dağıtılır. Okulun parası olmadığı için yeni kitap almak yerine bir önceki yıl öğrencilerden toplanan kitaplar kullanılır. Greg, okulun en popüler çocuğunun kitabı kendisine geldiği için mutludur, kitabı gururla taşıyacaktır. O çocuğu popüler yapan, “büyük ve havalı” partiler vermesidir. Bu partilere davet edilmek çok zordur ama onun kitabını taşıdığı için Greg umutlanır. Öğle yemeğinde de sınıfının en popüler çocuğu ile oturan Greg çok mutludur. Bu durum, günümüzde pek çok okulda öğrenciler arasında var olan “popülerlik” algısı ve bunun çocuklar üzerindeki etkilerine yönelik örnek oluşturmaktadır.

Greg, okulda tuvaleti kullanmak istemez çünkü çıkardığı sesin bütün sınıfa yayılmasından korkar. Kantin tuvaleti tam bir “curcuna” olduğu için orada çok rahat eder. Öğrencilerden biri, sağa sola ıslak tuvalet kâğıdı atma fikrini geliştirmiştir ve o günden beri her

yer savaş alanı gibidir: “Böyle bir ortamda konsantre olamıyorum, ben de tuvaletimi eve gidene kadar tutmak zorunda kalıyorum” (Kinney, 2013: 168). Greg, bir süre sonra tavana asılan havalandırma aletinin ıslak kâğıt atanları belirlemek için takılan kamera olduğunu söyler ve çocuklar inanır. Tuvalet de düzene girer. Okulda yaşanan bu sıkıntı Greg’in yalanı ile giderilir. Yalan söyleyerek de olsa Greg’in çocukların bu yanlış davranışını önlemesi olumludur. Ancak eve gidene kadar tuvaletini tutma, çocuklar açısından yanlış bir davranıştır.

Ödevler

Okulda öğrenilen konuları zaman içinde belirli aralıklarla gözden geçirmek ve alıştırmaya yapmak bilginin kalıcılığını artırır. Öğrencilerin önceki becerilerini korumak ve unutmamak için bu bilgileri belirli aralıklarla tekrar etmeleri gerekir. Özellikle ortaöğretim düzeyinde öğretmenlerin birçok konuda ev ödevi vermesi gerekir. Ev ödevleri öğrenciye okulda öğrendiği bilgilerle ilgili başka bir ortamda, yani evde alıştırmaya yapma şansı verir. Ev ödevleri bir değerlendirme aracı olarak da kullanılabilir ve önemli noktaların ne kadar anlaşıldığı ile ilgili hem öğretmene hem öğrenciye geri bildirim verir. Ödevler, özellikle öğretmenler tarafından kontrol edilip öğrenciye bilgi verildiği durumlarda başarıyı yükselten bir faktördür. Ödevler, ayrıca anne babalar için çocukların eğitimine yapıcı bir şekilde katılma anlamı taşır (Slavin, 2013: 201-202).

Rodrick Kuralları kitabında Greg’in abisi Rodrick, klavye kullanmasını bilmez, bu nedenle deftere yazdığı İngilizce ödevini babası bilgisayarda yazar. Ancak ödevde çok fazla bilgi yanlışları vardır. Babası bu yanlışları söylediğinde Rodrick umursamaz ve saygısızca davranır: “Babama işine devam etmesini ve kâğıtları olduğu gibi temize çekmesini söylüyor” (Kinney, 2014: 53). Babası, hatalarla dolu bu ödevi bilgisayara geçirmek yerine kendisi baştan yazar. İki gün sonra Rodrick, not verilmiş ödev kâğıdını kendisi yapmış gibi gururla eve getirir. Üstelik bu durum birkaç yıl devam eder. Annesi bu işe el atar ve artık ödevini tek başına yapması gerektiğini Rodrick’e söyler. Rodrick, bilgisayarda çok yavaş yazar ve üstelik sık sık babasına bilgisayarın kullanımı ile ilgili sorular sorar. Babası çok sinirlenir ve eşi yattıktan sonra çocuğunun ödevini yine kendisi yazar. Böylece Rodrick yine ödev yapmamış olur. Annenin yaklaşımı ne kadar doğru ise babanın yaklaşımı o derece yanlıştır. Çünkü ödev, öğretmenler tarafından çocuğa katkı sağlaması için verilir. Babası, ödevlerini yaparak aslında Rodrick’e iyilik yapmaz, aksine onun sorumsuz bir çocuk olmasına neden olur.

Greg’in Günlüğü kitabında Greg’in okulundaki öğrenciler ileri ve kolay olmak üzere okuma gruplarına ayrılır. Greg, ileri okuma grubuna seçilir ancak bu grupta olmak onu çok üzür çünkü o bunun fazladan bir sürü ödev anlamına geldiğine inanır. Fazladan ödev yapmak istemeyen Greg, sınavlarda başarısız olmayı hedefler. Böylece bir dahaki sefere kolay okuma

grubuna seçilecektir. Kitabın kahramanının ödevden kaçmak için öğretmenleri kandırma yoluna başvurduğu görülür. Bu, Greg'in sıklıkla tercih ettiği bir yoldur. Örneğin başka bir örnekte Greg, okuldan gelir gelmez ödevlerini bitirip televizyon izleme alışkanlığını bırakır ve önce uyur, uyanınca da televizyon izleyerek ödev yapar. Yetiştirmesi gereken ödevleri yetiştiremez ve okulda son anda yapmaya çalışır. Zaman kalmayınca bilgisayar yazısını büyütür ve kenar boşluklarını çoğaltır. Başka bir gün ise Greg'in kitap raporu hazırlama ödevi vardır ama o kolayını bulmuştur. Her yıl aynı kitabın raporunu sunar. Kitabın içinde yirmi öykü vardır ama o sadece birini inceler, öğretmen de fark etmez. Tek yapılması gereken, öğretmenin duymak istediklerini yazmaktır. Greg, ödevlerini yaparken araştırma yapmak yerine bildikleriyle yetinir ve öğretmenin kabul edeceğini düşünür ama öğretmeni ödevi beğenmez, araştırma yapmasını ister. Greg, tarih ödevini yapmamıştır, tüm ümidini karın yağmasına ve tatile bağlamıştır. Kar yağmaz ve o da babasından yardım ister. Binlerce kez Rodrick'e yardım eden babası Greg'e yardım etmez. Greg'in beklediği yardım ağabeyinden gelir. Aynı ödev, aynı öğretmen tarafından daha önce Rodrick'e de verilmiştir ve Rodrick bu ödevi saklamıştır. Para karşılığında ödevi kardeşine verecektir. Greg, bu ödevin çok iyi olduğundan emindir çünkü ağabeyinin tüm ödevlerini babası yapmaktadır. İsteddiği parayı verip ağabeyinden ödevi alır. Okul yolunda ödevi inceleyen Greg, ödevin ağabeyinin el yazısıyla yazılmış olduğunu görür. Ödevi veremez ve sınıfta kalmayı garantiler. Ama Greg hâlâ ders almamıştır: “Sanırım birinden ödev satın almak konusunda dersimi aldım. En azından Rodrick'ten almak konusunda” (Kinney, 2014: 156). Yaptığının hata olduğunu anlamayan Greg, *Batsın Bu Dünya* kitabında yine aynı yola başvurur. Greg'in okul arkadaşları Denis ve Erick, okulun deposunda saklanan eski ödevleri öğrencilere para karşılığı satmaktadır. Greg de Fen Bilgisi ödevini yetiştiremediği için onlardan satın almaya karar verir. Ancak sonunda korkup ödevi almadan kaçır. Çocuk okur için olumsuz bir örnek oluşturur bu durum. Greg sonuçta ödevi almamış olabilir, ama bir çocuk kitabının böyle yanlış davranışlarda bulunan çocukları örnek göstermesi ve kahramanın bu yola başvurmayı düşünmesi bile yanlıştır. Neyse ki bu sahteciliği yapan öğrenciler kitabın sonunda okuldan uzaklaştırma cezasına çarptırılırlar.

Greg, ne kadar kızsız da en yakın arkadaşıyla arasını bozmak istemez çünkü arkadaşı Rowley, Greg'in yerine ödevlerini yazmaktadır. Greg'in çıkar ilişkisine dayalı bir arkadaşlık anlayışı vardır: “İngilizce dersimize Bay Blakely geliyor ve bütün ödevlerimizi el yazısıyla yazmamızı istiyor. Ama uzun süre el yazısı yazınca elim çok ağrıyor. Ben de benim yerime yazdığı her sayfa karşılığında Rowley'e bir fıstık ezmesi gofret ısmarlıyorum. Ama şimdi kendi ödevlerimi kendim yazmaya başlarsam, bu ödevlerdeki el yazısı daha önceki ödevlerdekiyle aynı olmayacak. Bay Blakely de her şeyi anlayacak. Bu yüzden en azından el yazısı tıpkı ona benzeyen ve fıstık ezmesi gofret seven başka birini bulana kadar, Rowley'e bağımlıyım”

(Kinney, 2013b: 15). Greg, Rowley'e kitaplarını da taşıtmaktadır: "Rowley'in okula benimle gitmemesinin bir diğer kötü tarafı da yıl ilerledikçe, öğretmenlerin bizi ödeve boğmaları. Bu, her gün hemen hemen bütün kitap ve defterlerimi yanımda götürmem gerektiği anlamına geliyor. Benim bedenim, o kadar ağırlığı taşıyacak güçte değil. Ama Rowley resmen yük hayvanı gibi. Bu yüzden onun için hiç sorun olmuyor" (Kinney, 2013b: 18).

Öğretmenler

Çocuk kitaplarında yer alan öğretmenlerin her bakımdan öğrencilerine örnek davranışlar sergilemesi gerekir. Mükemmel öğretmenlerin sahip oldukları ortak özellik, bilinçli olmak ve amaçlarını iyi belirlemektir. Bilinçli öğretmenler sürekli olarak öğrencilerinden bekledikleri çıktılar ve o çıktılar üretmek için öğrencilerini nasıl harekete geçirecekleri üzerine düşünürler. Bilinçli öğretmenler en üst düzey öğrenmenin şans eseri ortaya çıkmayacağını bilir; kendilerinin ve öğrencilerinin hangi hedeflere ulaşmaya çalıştıklarını sürekli olarak sorarlar (Slavin, 2013:4).

Öğrencilerin değerlerini değiştirmek isteyen öğretmenler, bu değerlere model oluşturmalıdır. Bu değer oluşturmada en büyük engel, öğretmenin "söylediklerimi yap, yaptıklarımı yapma" şeklindeki yaklaşımlarıdır (Ulusoy ve Dilmaç, 2016: 90). Öğretmen, öncelikle yaptıkları ile söyledikleri uyuşan biri olmalıdır.

Eğitimde öğrencilere korku, baskı, örtük ya da açık şiddet uygulanmamalıdır. Öğrencilerin kendi aralarında şiddet uygulamaları da görmezden gelinmemelidir. Bu durum öğretmen, öğrenci, yönetici, veli ve çevrenin ortak problemi olarak görülmeli ve çözüm için hep birlikte çalışılmalı, birlikte tutumlar, kurallar, önlemler belirlenmelidir (Çiftçi, 2007: 210). Öğretmenlerin sahip olması gereken bu tutum ve davranışlar Saftirik serisindeki öğretmenlerin bazılarında bulunmamaktadır. Örneğin *Greg'in Günlüğü* kitabında Greg, okulda sigaraya hayır kampanyasında bir dergiden resim kopyalar ve mansiyon kazanır. Bunu kimsenin fark etmemesiyle övünür. Yarışmada birinciliği kazanan çocuk ise günde bir paket sigara içmektedir. Öğretmenlerin bunu fark etmemeleri düşündürücüdür. Bir başka örnekte Greg, arkadaşı Rowley'in çocukları eve götürme görevini üstlendiği bir gün, çocukları kurtçuklarla korkutur. Müdür Rowley'i cezalandırır ve güvenlik kolundan çıkarır. Greg, gerçeği itiraf konusunda çelişkiye düşer, annesine danışır. Annesi gerçeği söylemesi konusunda onu yönlendirse de Greg gerçeği müdüre itiraf etmez çünkü güvenlik kolundaki öğrenciler sıcak çikolata içer. Ancak bir şekilde çocukları korkutanın o olduğu ortaya çıkar ve güvenlik kolundan çıkarılır, arkadaşı bu göreve tekrar getirilir.

Greg'in Günlüğü kitabında öğretmenlerle dalga geçme vardır. Çocuklardan biri "saf öğretmenler" adıyla bir karikatür çizer. Öğretmenin gaz çıkardığını yazar ve karikatürde koku

çizgileri diye adlandırdığı çizgiler çizer. Çocuklar için kitabı okurken komik gelebilecek bu ayrıntılar, uzun vadede çocukların buradaki davranışları normal kabul etmelerine ve yadırgamamalarına neden olabilir.

Rodrick Kuralları kitabında Greg'in cebir sınavı kötü geçer, kendi deyimiyle sınavda "çuvallar". Greg, bir cam gözü olsaydı kolayca kopya çekebileceğini düşünür. "Öğretmenin ruhu bile duymazdı" (Kinney, 2014: 134) diyerek öğretmenini küçümser. Greg, öğretmenlerin öğrettiği bilgileri gereksiz bulur. Ona göre gelecekte herkesin kendisine bilmesi gerekenleri söyleyen bir robotu olacaktır çünkü. Bir gün sınıfta öğretmenin sözlüğü kaybolur ve öğretmen öğrencilerinin "çalındığını" düşünür ve hemen öğrencilerini cezalandırma yolunu seçer. Sözlük bulunana kadar öğrencilerin teneffüs haklarını ellerinden alır. Çocuklar sınıftan dışarıya çıkamayınca birbirlerine girerler, ortalık savaş alanına döner. Ceza üç gün sürünce teneffüsün ellerinden alınmasına kızan çocuklar sonunda sözlüğü alan kişiyi bulurlar. Öğretmen, sözlüğü masaya koyarken gördüğü çocuğun onu çaldığını düşünür ve ona üç hafta teneffüse çıkmama cezası verir. Oysa öğretmen daha önce sözlüğü alana ceza vermeyeceğini söylemiştir. Ama sözünü unuttur, ayrıca sözlüğü alan çocuğu değil, başka bir öğrenciyi sorgulamadan cezalandırır. Diğer öğrenciler de buna itiraz etmezler. Öğrencilerin gerçeği öğretmenlerine söylemeleri ve öğretmenin de sorgulamadan, suçsuz bir öğrenciyi cezalandırması doğru değildir.

Sınavı çok kötü geçen Greg, sonraki derste uyuyakalır. Öğretmeni ceza olsun diye onu sınıfın en önüne oturtur. Greg orada daha rahat uyur. Tuhaf bir şekilde öğretmeni onu görmez. Bir sonraki ders gelen öğretmen Greg'i uyandırır. Ders bittikten sonra ona okulda kalma cezası verir. Bu cezada sınıfta boş oturmak gerekir, kitap okumak ya da ödev yapmak yasaktır. Bu ceza saatine kalan çocuklar çok sıkılır ve birbirlerini rahatsız ederler.

Okulda sevgililer günü dans partisi düzenlenir. Dans partisi başlar ama çalınan müzikler çocukların zevkine uygun değildir. Bu nedenle kimse dans etmeyince müdür, herkesin dans etmek zorunda olduğunu, bunun notlarına %20 katkı sağlayacağını anons eder. Greg, beden eğitimi dersi ile başı dertte olduğu için istemeyerek de olsa dans ediyormuş gibi yapar. Greg'in okulundaki öğretmenlerin ve müdürün, öğrencileri ceza ya da zorlama ile eğitime konusunda ısrarcı olduğu görülür.

Ama Bu Haksızlık kitabında okulda beden eğitimi dersinden sonra duş alma şartı vardır. Ama Greg ve arkadaşları saçlarını ıslatarak duş almış gibi görünmeye çalışırlar. Amaç, öğretmeni kandırmaktır. Kitapta bu aldatmacanın öğretmen tarafından fark edildiğine dair bir ayrıntı bulunmamaktadır, yani öğretmenler yine öğrencileri tarafından kandırılırlar.

Greg, özellikle matematik dersinden korkar. Kitapta geçen bazı cümleler öğretmenler açısından olumsuz söylemler içermektedir: “Bizim okulda ‘standartlaştırılmış sınav’ yapılacaktı ve duyduğuma göre eğer biz iyi puanlar almazsak öğretmenler de ikramiye alamayacaklarmış. Bu yüzden çocukların üzerinde çok büyük bir baskı var, bu da çok fena. Bayan Mackelroy diyor ki: Eğer sınavda başarılı olamazsak bütçemiz kesilirmiş, müzik dersleri de yapılmazmış filan... Ama çocukların bu mesajı aldıklarını sanmıyorum. Birkaç hafta önce matematik sınavımız vardı. Bayan Mackeroy¹ ‘defterlerin kitapların açık’ olacağını söyledi. Yani bize yardımcı olması için defterlerimizi ve kitaplarımızı kullanabilecektik. Sonra kendisi bir şeyle ilgilenmek için sınıftan çıktı” (Kinney, 2015b: s. 72). Fakat öğretmen çıktıktan sonra öğrenciler defter sayfalarını koparıp cephaneye olarak kullanır ve birbirlerine atarlar. Herkes sınavdan zayıf not alır. Greg, öğretmenin para alamayacağını ve para konusunda planlar yapmamasını ister. Öğretmenin, para için öğrencilerin kopya çekmesine göz yumması olumsuz bir davranıştır.

Sağlık dersinde öğretmen tüm öğrencilere yumurta dağıtır ve yumurtalarına iyi bakmalarını söyler. Öğretmen, bu ödevle çocuk bakmanın zorluğunu anlatacağı onlara ve puan da verecektir. Tüm çocuklar yumurta savaşı yapar ve yumurtaları kırarak okulu kirletirler. Sadece Greg ve Rowley yumurtasını kırmaz. Greg, kardeşi bulmasını diye yumurtasını buzdolabına koyar ama sabah annesi onunla omlet yapar. Greg, öğretmene gösterip not almak için arkadaşı Rowley’in yumurtasını almaya karar verir ama Rowley, yumurtanın üzerine kendi adını yazmıştır. Greg’in yine öğretmeni kandırma yolunu seçtiği görülür. Hem de arkadaşını zor durumda bırakma pahasına.

Panik Yok kitabında Greg’in öğretmenleri, öğrencilerine alay etmenin kötülüğünü anlatırlar. Ancak öğretmenler ve müdür, Cody isimli bir öğrenciyi diğer öğrencilerin ona taktıkları lakapla çağırırlar: Kakadi (Kinney, 2017: 20). Öğretmenler, öğrencilere yasakladıkları şeyleri kendileri yapınca inandırıcılıkları kalmamaktadır. Greg, öğretmenini yine aldatır: “İki hafta önce, beden eğitimi dersinde mekik çekmemiz gerekiyordu. Ama benim karnıma ağrı girdi. Bay Underwood’a mekiklerin geri kalanını ev ödevi olarak çekip çekemeyeceğimi sordum. Olur dedi ama bütün mekikleri çektığıme dair kanıt istedi. Ben de ertesi sabah annemin göz kalemini aldım ve karnıma baklava karın kasları çizdim” (Kinney, 2017: 109). Öğretmenin bu çizgileri anlamayacak kadar saf olması beklenemez. Ancak kitapta öğretmenin bu çizgileri fark ettiğine dair bir ayrıntı bulunmamaktadır ve sanki Greg’in bu kandırmacası başarılı olmuş hissi uyandırılmaktadır.

¹ Öğretmenin adı iki farklı şekilde yazılmıştır.

Batsın Bu Dünya kitabında Greg'in öğretmenleri iyilik yapanları ödüllendirmek amacıyla "kahramanlık puanı" diye bir uygulama başlatırlar. Her iyilik ya da kibarlık yapana bir kahraman puanı verirler ve sonra bu puanları ödüle dönüştürürler. Ancak çocuklar kahraman puanı biletlerinin fotokopisini çekip öğretmenleri kandırırlar. Sonunda bu uygulama iptal edilir. Greg'in okulundaki öğrencilerin akılları hep böyle kurnazlıklara çalışmaktadır ve öğretmenler de onların hilelerine kanan saf kişiler olarak çizilmektedir.

Arkadaşlar

Çocuk için özellikle dört yaşından sonra yaşlılar daha da önemlidir. En çok öğrenilmesi gereken, yaşlılarına karşı davranıştır. Her türlü oyunlar eşitler arasında daha iyi olur. Okul arkadaşları arasında bir çocuğun öneminin derecesi, arkadaşlarının yargısıyla ona tanınan derecedir (Russell, 2004: 128). *Greg'in Günlüğü* kitabının arka kapağında Greg, arkadaşlarını "gerizekalılar ordusu" olarak nitelendirmektedir. Burada hem yazım yanlışı hem de argo sözcük kullanımı dikkat çekmektedir: "Bir gün çok ünlü olucam, ama şimdilik bir gerizekalılar ordusuyla tıklamak zorundayım!" Kitabın kahramanı Greg, henüz okul çağındadır ve zengin ya da ünlü olmak istemektedir. Zengin ya da ünlü olduğunda insanların kendisine sorabileceği soruların "aptal"ca olabileceğini düşünen Greg, kendisini bir "gerizekalılar ordusu" ile okula "tıklanmış" olarak görmektedir.

Ergenlikte cinsel içerikli beğenme ve beğenilme arzusu heyecan vericidir. Cinsler arasındaki yakınlaşma eğilimi, ergenliğin başlarında daha çok grupta bir arada olma isteği taşırken, sonraları karşı cinsten belirli bireylere yönelmiş romantik duygular ortaya çıkar (Hökelekli, 2008: 43). Greg, tüm kitaplarda kızlara karşı zaafı olan biri olarak tanıtılır ve sınıfta "fıstık gibi" kızların arasında oturmak ister. Kitapta yer alan bir resimde, kızlardan biri diğer kıza "Greg gerizekalı" yazan bir kâğıdı yine Greg aracılığıyla ulaştırır. Greg, okulda kız tavlayamamaktan şikâyetçidir. Kızların erkeklerde aradığı özellikler Greg'in ağzından şöyle ifade edilir: "Kızlar artık giysilerine, ne kadar zengin olduğuna ve güzel bir popon olup olmadığına filan bakıyorlar" (Kinney, 2013a: 12). Greg, kızlar arasında popüler olmak ister. Okulda kızlar tarafından en popülerler arasında yer alan arkadaşlarından birisinin dişlerine tel taktırmasıyla, kendisinin popüleritesinin bir derece yükseleceğini düşünür. Kitapta diş teli taktırma kahraman tarafından olumsuz gösterilmektedir.

Greg, olduğundan büyük görünmeyi ve argo konuşmayı sever. "Oyun oynayalım mı?" diyen arkadaşını, artık ortaokulda oldukları için "takılalım mı?" demesi konusunda uyarır. Greg, ağabeyine ait olan ve anne babasının yaşına uygun olmadığı için dinlemesine izin vermediği bir 'heavy metal' cd'sini gizlice alır, okula götürür. Okulda kişisel cd çalar dinlemek yasaktır.

Greg, en yakın arkadaşı Rowley ile bu cd'yi öğle tatilinde okulun arkasında gizlice dinlemeye çalışır.

Okulda güreş yarışması vardır ve Greg bu konuda iyi olmasına rağmen fazla iyi görünmek istemez. Çünkü okulda basketbolun en iyisi olan Kevin Kyle ayın sporcusu seçilir. Duvara asılan resimlerin altındaki kısaltma, çocuklar arasında “Kaka adam” olarak söylenir. Greg bunu, Kevin'in bitmesi olarak yorumlar. Öğrencilerin arkadaşlarına isim takmaları ve Greg'in bunun üzerine kendini sporda iyi olmamak için frenlemesi yanlıştır.

Greg, sınıfta dev bir Amerika haritasının yanında oturmaktadır. Coğrafya sınavında sorulan soruları bu haritadan bakıp kolayca yanıtlamayı planlar. Ancak arkadaşlarından biri, öğretmeni haritayı kapatması konusunda uyarınca Greg, kendi deyimiyle sınavdan “çakar.” Ancak Greg bu yaptığını arkadaşına ödetecektir. Greg, öç alma duygusuyla dolu ve olaylara olumsuz yaklaşan bir çocuktur. Bir oyunda, sınavda haritayı kapattıran arkadaşına elma fırlatarak öcünü alır.

Greg, arkadaşı Rowley'i bisikletten düşürür, Rowley'in eli kırılır, alçıya alınır. Bu davranışını bir başarı gibi gören Greg, okulda herkes Rowley ile ilgilenince, “onun elini ben kırdım” diyerek popüler olmak ister ancak kızlar onunla ilgilenmez, eli kırık olduğu için Rowley'e yemek yedirirler. Kızların bu ilgisini gören Greg, sargı bezi ile elini sarar ama kızlar ona ilgi göstermez. Greg, kızların arkadaşının kolundaki alçıya imza attıklarını görünce çok kıskanır ve öfkelenir. En yakın arkadaşının acı çekmesine, üstelik kendisi sebep olduğu halde hiç üzülmemesi, Greg'in çocuklara örnek bir kahraman olamayacağını bir başka kanıttır.

Greg, karikatür çizer ve komik olay ya tipleri okuldaki çocuklardan çıkarır. Ona göre okulda çok fazla geri zekâlı vardır ve karikatürde konu sıkıntısı çekmez bu yüzden. Greg, ağabeyinin yıllığını karıştırır. Ağabeyi, arkadaşlarının üzerine “geri zekâlı, salak, hoş” şeklinde sıfatlar yazmıştır. Greg'in, yıllıkta yer alan “en”ler sayfası dikkatini çeker ve kendisi de okulda “en soytarı” olmaya karar verir. Bunu da öğretmenin sandalyesine raptiye koyarak başaracaktır. Ancak bu planını uygulayamaz. Kahramanın sınıfın “en soytarısı” olmayı hedeflemesi doğru değildir.

Rowley ile karikatür çizdiği günlerde beraber buldukları bir karakterle ilgili Rowley'in çizdiği bir karikatür dergide basılır ve çok beğenilir. Greg, arkadaşının bu başarısında kendisinin katkısını herkese söylemesini bekler ama Rowley bunu yapmaz. Okulda ağız dalaşına başlayınca diğer çocuklar etraflarına toplanır ve kavga etmeleri konusunda Greg ve Rowley'i kışkırtırlar. Hatta onlar birbirlerinden uzaklaşmak isterler ama arkadaşları,

yumruklaşmadıkça bırakmaz onları. Rowley de diğer çocuklar da yanlış davranmış, kavgayı alevlendirmiş ve bundan mutlu olmuşlardır.

Rowley'in kendine yeni bir arkadaş bulduğunu gören Greg de onu kıskandırmak için sevmediği Fregley'e yaklaşır. Fregley'in evinde kalmaya gider. Ama Fregley, Greg'in çantasındaki tüm jelibonları yiyince yaramazlaşır. Greg'i ev içinde kovalar. Greg, kendini banyoya kilitler. Fregley, kapının altından bir not atar: "Parmağımda sümükle seni kovaladığım için özür dilerim. Şimdi buraya sürdüm, sen de bana sürebilirsin" (Kinney, 2013a: 200). Greg banyoda bayılır. Ayıldığında arkadaşı uyumuştur. O da oradan "sıvışmaya" karar verir. Gece yarısı eve gider. Anne babasının çocuklarının gece yarısı eve gelmesine tepkisi aktarılmaz, sadece gece vakti uyandırılmaktan rahatsız olurlar. Arkadaşının ailesinin bu durumda nasıl davrandığına hiç yer verilmez.

Rodrick Kuralları kitabında Greg, öğretmen tarafından sınıfın en akıllı çocuğunun yanına oturtulduğunda çok mutlu olur: "Alex'ten kopya çekmek çok kolay; çünkü hep soruları erkenden bitiriyor ve kâğıdını yanına, yere koyuyor. Böylece bir yerde takıldığımda Alex'in imdadına yetişeceğini bilip rahatlıyorum" (Kinney, 2014a: 17).

Greg'in sınıfından bir çocuk taşınma nedeniyle okuldan ayrılmak zorunda kalır ama bir süre sonra geri döner. Greg, bir muziplik yapmak ister ve onu görmüyormuş gibi davranır ve yanında olduğu halde o yokmuş gibi konuşur. "Şimdi ne yapıyor acaba" der, arkadaşı "yanındayım" dese de duymamış gibi davranır. İki gün boyunca bu oyunu devam ettiren Greg, kendisiyle gurur duyar ve bu oyunun tüm okula yayılmasını bekler. Kısa zamanda tüm sınıf bu görünmezlik oyununa katılır. Arkadaşı sonunda isyan eder ama Greg oyuna devam eder. Bu yüzden kendince haklı sebepleri vardır. Okuldaki çocukların yüzde doksan beşinden kısa boylu olan Greg, dişine göre birini bulmakta zorlanır ve bulduğunda fırsatı kaçırmaz. Greg, bu oyunu annesinden öğrenmiştir. Küçükken masanın altında oyun oynarken annesi ona seslenir o da sesini çıkarmayarak saklanmaya karar verir. Daha sonra onu masanın altında gören annesi yine de o yokmuş gibi konuşmaya devam eder. Bu şaka yüzünden suçlanmak istemeyen Greg, asıl suçlu olarak annesini gösterir. Bu şaka, arkadaşının müdüre şikâyetine kadar devam eder. Müdür, Greg'i yanına çağırır ve uyarır, arkadaşından özür diletir ve çıkarken de sırtını sıvazlayarak lolipop verir. Greg, yaptığı yanlış karşısında bir de şeker almış olur.

Greg, arkadaşı Rowley'in kızlara kendisiyle ilgili sırları açıklamasından çekinmektedir. En önemli sırrı ise bir skeç esnasında kafası üzerinde durmaya çalışırken dengesini kaybedip poposunun duvardan içeriye girmesi ve duvarda açtığı deliktir. Bu delik hiç tamir edilmez ve okul hayatı boyunca Greg bu olayın utancını yaşar: "Okul bu deliği onarma zahmetine katlanmadı. İlkokul hayatımın geri kalan kısmında popomun izi Bayan Gonzales'in odasının

duvarında sergilendi” (Kinney, 2014a: 96). Kendi sırlarının açığa çıkmasından korkan Greg, beden eğitimi dersinde günlüğünü bankta unutan arkadaşının günlüğü gizlice okumaktan çekinmez.

Rowley’in doğum günü hediyesi olarak Greg ağabeyine bilgisayar oyunu alır ama annesi parasını kendisinin ödemesini ister. Greg bunu yapamaz çünkü parası yoktur. Üstelik parası olsa da Rowley’e hediye almak için kullanmak istemez. Aslında yaz tatilinde Greg komşularının köpeğine bakarak çok para kazanacaktır ama bu gerçekleşmez. Görevi köpeği beslemek ve tuvalet ihtiyacı için dolaştırmak olan Greg, bu para ile bir sürü bilgisayar oyunu alacaktır. Fakat köpeği dolaştırmaya çıkardığında uzun süre tuvalet ihtiyacını gidermemesi üzerine sıkılır ve eve bırakır. Ertesi gün köpeğin evi pislettiğini gören Greg, köpeği dışarı çıkarmaz. Tuvaletini eve yapacaktır köpek ve Greg de komşusu gelmeden evi temizleyecektir. Komşularının tatilden erken dönmesi ve evi pis bulmalarıyla Greg hiç para alamaz. Greg, komşularının arayıp erken döneceklerini söylememelerini nezaketsizlik olarak algılayarak kendi davranışlarını hiç sorgulamaz.

Türünün Son Örneği kitabında Greg, sınıfta bir kıza âşık olmuştur ve o kıza yaklaşmanın en iyi yolunun mizah olduğunu düşünerek esprili sözler söyler. Bu konuda arkadaşı Rowley’den yardım ister. O da elinden geldiğince yardım eder. Greg, okuldan eve dönerken çok yorulur ve arkadaşı Rowley’in onu sırtında taşımasını ister. Rowley de yorgundur ama Greg ona çantasını taşıyabileceğini söyleyince kabul eder ve yokuşta Greg’i sırtında taşır.

Greg, bir arkadaşından adamın birinin kazdığı çukurdan sıçrayarak çok yükseklere çıktığını duymuştur ve evin bahçesinde çukur kazarak bunu denemek ister. Ancak annesinin bahçede çukur kazmasına izin vermemesi üzerine arkadaşı Rowley’in bahçesinde çukur kazmaya gider. Rowley, anne ve babasının buna izin vermeyeceklerini söyler ama Greg, çukurun üzerini kapattıklarında anlamayacaklarını, üstelik bu sıçrayışla ninjaya dönüşeceklerini söyler. Greg, arkadaşının anne ve babasının bunu anlamasının üç dört ayı bulacağını düşünür. Arkadaşı ikna olduğunda çukur kazmaya başlarlar ama toprak çok sert olduğu için bu plan iptal olur. Greg, kazabildikleri derin olmayan çukura bazı eşyaları gömme fikrini atar ortaya. Asırlar sonra bu kuyuyu bulanlar dönemin yaşam tarzı ile ilgili bilgiye sahip olacaklardır. Arkadaşının çukur için eşya getirmesini ister. Rowley, Greg’in de eşya koymasını ister. Bunun üzerine Greg, üç dolar koyar. Aslında Greg’in arkadaşı ile paylaşmadığı kişisel bir planı vardır. Bir not yazarak parayı koyan kişinin kendisi olduğunu ve adresini yazar. Gelecekte bu paranın değerlendirilmesini ve parayı bulanın zamanda yolculukla kendisine ulaşip onu zengin etmesini bekler. Arkadaşının bu hayalde yeri yoktur.

İşte Şimdi Yandık kitabında annesi tarafından sürekli dışarıda bir şeyler yapması için yönlendirilen Greg, arkadaşı Rowley'le havuza gider. Bu sıkıcı etkinlik Greg için ancak oraya bir kız arkadaş davet edince eğlenceli olur. Ancak o kız da bir cankurtaran ile arkadaş olur ve onları unuttur. Sonra bunun iyi bir şey olduğunu düşünür: "Rowley ve ben, peşimizde dolaşan bir kız olmadan daha iyiydik. Şu anda ikimiz de bekâriz. Yazın birine bağlı olmamak en iyisi" (Kinney, 2014b: 10). Kitaptaki çocukların arkadaşlara bakış açısını bu davranışlar özetlemektedir. Greg ve Rowley düşüncesizce harcama yaparlar ve ödemek için Rowley, Greg'in bankamatikten para çekmesini önerir. Çünkü o Greg'in ailesinin zengin olduğunu düşünmektedir. Bu izlenimin nedeni ise evlerinde tuvalet kâğıdı bittiği bir gün annesinin özel günlerde kullanılan pahalı peçeteleri vermesidir. Bunu gören arkadaşı, Greg'e "siz zengin misiniz?" deyince Greg de "evet" der. Aslında zengin değildir ama Greg, kendi deyimiyle bu "arkadaşını etkileme fırsatını" kaçırmaz. Greg, düşünür taşınır ve çim bakım hizmetleri işine girmeye karar verir. Üstelik bu basit ve sıradan bir çim bakımı değil, çim bakımını bir sonraki aşamaya taşıyacak bir şirkettir. Şirketin adı V.İ.P Çim Hizmetleri olacak, gazeteye iki sayfa boyutunda ilan verecektir. Ancak bunun fiyatının birkaç bin dolar olduğunu öğrenince vazgeçer ve kendi ilanlarını kendileri tasarlayıp dağıtmaya karar verirler. İki arkadaş bilgisayar ortamında ilan tasarlarlar. Tüm mahalleye dağıtmak üzere hazırlayacakları ilanlar en az iki yüz papel tutacaktır. Bu malzemeleri Rowley'in babasının almasını isterler ama o buna izin vermez, hatta ilanların çıktısını almak için bilgisayarını da kullandırtmaz. Onlar da birkaç ev dolaşır çim hizmetlerini anlatırlar. Dolaştıkları evlerden birinin hanımı işi onlara vereceğini ama referansa ihtiyacı olduğunu söyler. Greg de büyükannesinin bahçesinde çalıştığı için ondan kendisine referans olmasını ister. Ancak büyükanne bahçesini mahvettiğini düşündüğü torununa öfkeli. Greg de kendisine iş verecek hanımı telefonla arayarak, büyükannesinin sesini taklit eder ve kendisinden övgü ile bahseder. Kadını kandırmayı başarır: "İster inanın ister inanmayın, Bayan Canfield oltaya geldi! Büyükanneme referansı için teşekkür etti ve telefonu kapattı" (Kinney, 2014b: 63). Kadın, çim biçme makinası bile olmayan bu çocukların bahçeyi ne ile biçeceklerini sorar. Greg de büyükannesinin komşusu olan bu hanıma, büyükannesinin bahçesindeki makinayı kullanacaklarını söyler. Büyükannesi evde olmadığı için kendini şanslı hisseden Greg, makinayı gizlice yan bahçeye götürür. Arkadaşına çim biçme konusunda ilk sıranın onda olduğunu söyler Greg. Fikir kendisinden çıktığı için kendisi patron konumunda olacaktır. Her işin yarı yarıya yapılması gerektiğine inanan Rowley, arkadaşına kızar ve eve döner. Greg de ona kızar: "Eğer ileride bir gün Rowley benden iş için referans isterse, hakkında iğrenç bir mektup yazıcam!" (Kinney, 2014b: 67). Tek başına kalan Greg, nasıl çalıştığını bile bilmediği çim makinasını tesadüfen çalıştırır ve bahçede gördüğü köpek pisliklerinin etrafını dolaşarak çim biçme işini kısaltır ve kolaylaştırır. Şirketin prensipleri arasında köpek pisliklerine

dokunmamak vardır çünkü. Bahçe yamalı bahçeye döner. İşi bitirdiğini düşünen Greg, bahçenin sahibi kadından parasını ister ama kadın kızar ve bahçesini mahvettiğini söyler. Greg, olanları babasına anlatır. Babası hemen Greg’le kadının evine gider. Greg, babasının kadına kızmasını beklerken babası çim makinasını alır ve çimleri biçer. Greg, babasının kendi hakkını aramamasına ve bu işi parasız yapmasına şaşırarak beraber bunu fırsata çevirir ve bahçenin ön bahçesine bir tabela diker. Tabeladaki yazı şöyledir: “V.I.P ÇİM HİZMETLERİNİN ÇIKARDIĞI HARİKA BİR İŞ DAHA” (Kinney, 2014b: 72). Bu iş sonunda kendini patron ilan eden Greg, arkadaşı Rowley’in kendisinden habersiz sinemaya gittiğini duyunca bozulur. Çünkü ona göre Rowley, sinemaya gitmeden önce kendisinden izin almalıdır.

Ama Bu Haksızlık kitabı Tomas’a ithaf edilmiştir. Greg, en iyi arkadaşım dediği Rowley ile iki buçuk haftadır kavgalıdır. Greg, onun kendisiyle barışmaya geleceğini düşünür ama bu gerçekleşmez. Greg, okulların açılmasına rağmen arkadaşı ile küs olduğu için endişelidir. Kitapta, sınıfın en popülerleri olan Bryce’nin yanında ne söylerse söylesin onaylayan, kendilerini salak durumuna düşürse de ona sadık olan arkadaşları bulunmaktadır. Greg, ona özenir. Taraflar eşitse arkadaşlık yürümüyor görüşündedir: “Aslında Bryce Anderson en doğrusunu yapıyor. En iyi arkadaşına hiç ihtiyacı yok, yanında ona tapınan uşakları var. Rowley ile benim yürütemememizin nedeni, arkadaşlığımızda eşit taraflar olmamızdı. Sanırım böyle bir modelin yürüme şansı yok” (Kinney, 2015b: s. 18). Okulda sağlık dersinde sigaranın kötü bir alışkanlık olduğu anlatılır. Greg, bunu bilmek için öğretmenden duymaya gerek olmadığını, bu önemli olayı zaten bildiğini belirtir. Öğretmen “size kimin sigara ikram edeceğini bilemezsiniz” der ve bu söz üzerine Rowley, arkadaşı Greg’den uzaklaşır. Greg, bu davranışının arkadaşının olgunlaşmadığını gösterdiğini söyler. Ancak şimdiye kadar hep Rowley ile zaman geçiren Greg’in çok fazla arkadaş seçeneği de yoktur. Sadece iki seçeneği vardır: Christopher ve Tyson. Christopher, sivrisinekleri kendine çeken mıknaş gibidir. Greg, onun yazın kendisini sivrisineklerden kurtaracağını düşünür. Ama bu sadece yaz arkadaşlığı olabilir. Tyson ise Greg ile aynı bilgisayar oyunlarını sevmektedir. Pisuarı kullanırken pantolonunu aşağıya kadar indirmesi Greg’i ondan uzaklaştırır.

Zorbalık olmadan benliğe saygı ve kölelik olmadan anlayış, en iyi biçimde, eşit arkadaşlarla ilişkilerde öğrenilir. Bu nedenlerle, ana-babanın büyük ilgisi ve bakımı bile iyi bir okulun çocuğa sağlayacağı avantajları sağlayamaz (Russell, 2004: 129). Rowley’in anne babası, onun için arkadaş bulurlar. Yeni bir arkadaş bulduğu için Rowley’in Greg ile arası düzelmez. Greg, bu kişinin arkadaşından çok büyük ve onu yönlendiren; arkadaş kiralama şirketinden biri olduğunu düşünür. Greg, kendisinin yıllarca bedava yaptığı şeyi Rowley’in ailesinin şimdi parayla satın aldığını düşünür. Okul tatile girer. Greg, Rowley ile barışır. Rowley de çok sevinir.

“En azından liseye başlayana kadar onunla takılsam iyi olacak galiba. Çünkü eğer bu hızla büyümeye devam ederse, Rowley’nin yanımda olması benim yararım” (Kinney, 2015b: 223).

Okulda, “şamata” adlı bir gece partisi yapılır. Birkaç oyundan sonra yatma saati gelir. Erkeklerin hepsi aynı yerde yatacaktır. Burası çok soğuktur çünkü birisi yanlışlıkla klimayı açmıştır. Ayrıca herkes gaz çıkarmaktadır ve bu ortamda tüm çocuklar evlerine gitmek isterler ama tüm çıkış kapıları kilitlidir. Çocuklarını cep telefonlarından arayan veliler, öğretmen telefonları topladığı için çocuklarına ulaşamamışlar ve etkinlik alanına gelmişlerdir. Gelen tüm veliler çocuklarını alır gider. Geriye sadece telefonu olmayan Greg ve Rowley kalır. O kadar kötü geçer ki parti, Greg, bu partinin öğretmenlerin kızlı erkekli partilerden öğrencileri soğutmak için düzenlediğini düşünür. Greg, bu partiye sadece kızlar olacağı için gitmiş ama aradığını bulamamıştır.

Rowley, bir sabah okula çok mutlu gelir çünkü yüzünde bir sivilce çıkmıştır ve annesi bunun ergenlik sivilcesi olduğunu söylemiştir. Greg, hâlâ gece pofuduk hayvanlarıyla uyuyan Rowley’in ergenlik sivilcesinin kendisinden önce çıkmasına bozulur. Bu olaydan sonra her gün boyunun uzamasını ve sakalının çıkmasını bekler ama bir gelişme görmez. İkinci gün Rowley’in sivilce iyi görünsün diye saçlarını iki yana ayırdığını gören Greg, kızların ağzından ona bir not yazar ve sivilceyi beğenmediklerini belirtir notta. Rowley bu notu kız arkadaşlarının yazdığına inanır ve üzülür. Aynı gün üst sınıftan arkadaşları ikisini bir partiye davet ederler. Greg, daha önce çok istediği halde davet edilmediği bu partiye neden çağırıldığını anlayamaz ve bu davette arkadaşının sivilcesinin etkili olup olmadığını düşünür. Greg için önemli olan bu partide kızların da olmasıdır: “Benden büyük sınıflardaki kızlarla şişe çevirmece oynayabileceksem, bir gece Rowley ile arkadaşımışım gibi davranmaya çoktan razıyım!” (Kinney, 2015b: 184). Greg, en iyi arkadaşını üzmemekten çekinmeyen, ona katlandığını düşünen bir arkadaşdır.

Ah Kalbim kitabında, yürümeyi geç öğrenen Greg, kreşe başladığında diğer çocuklarla arasında bir rekabet olduğunu düşünür: “Annemin çaldığı klasik müzikler ve izlettiği eğitici DVD’ler yüzünden diğer çocuklara fark atacağımı umuyordum. Ama diğer anneler de aynı şeyleri yapmış olmalı ki, kreşteki rekabet çok sıkıydı. Yani ben daha ancak bir yetişkinin yardımı olmadan eldivenlerimi çıkarabilirken, düğme ve fermuar kullanmayı bilen çocuklar vardı” (Kinney, 2012: 25). Bu durumda Greg kendini geliştirmek yerine arkadaşlarını geriletmeyi planlar: “Onlara yetişemeyeceğimi biliyordum. Ben de herkese yanlış bilgiler vererek onları geriletmeye karar verdim” (Kinney, 2012: 26).

Greg’in okulunda öğrenci meclisi temsilcisi seçimi yapılır. Greg, disiplin cezası aldığı için aday olamaz ama arkadaşı Rowley’nin aday olmasını ister: “Ona seçilirse, bütün zor

kararları benim vereceğimi, onun sadece toplantılara katılmasının ve benim ona söylediklerimi yapmasının yeterli olacağını anlattım. Bence bu dâhice bir fikir. Çünkü böylece hem güç benim elimde olacak hem de teneffüsleri kaçırmak zorunda kalmayacağım” (Kinney, 2012: 85). Greg, arkadaşını kullanmaktan çekinmez. Greg, arkadaşı Rowley’den sıkılır ve onu kandırır. Ona, gecenin bir vakti koruya girip ağaç eve ismini yazan kişinin cesur kabul edileceğini ve diğerine ‘efendim’ diye hitap edeceğini söyler. Sonra kendisi önden koruya girer, birkaç ağaç sonra dönüp gelir, üzerine çamur sürer ve kendisini bir hayvanın kovaladığını ama yine de ismini yazdığını anlatıp Rowley’i kandırır. Bunun sonunda Rowley ona efendim diye seslenir. Fırsat bulduğunda Rowley’i kandırmaktan çekinmez.

Panik Yok kitabında Greg’in okulunda şiddeti önlemek için bir kampanya düzenlenir. Öğrencilerden beşer kişilik gruplar oluşturularak şiddet karşıtı bir slogan bulmaları istenir. Ancak iki takımın öğrencileri birbirlerine çok benzer sloganlar bulunca şiddetli bir kavgaya tutuşurlar. Şiddeti önlemeye çalışan öğrenciler bile şiddete başvururlar.

Hey Gidi Günler kitabında Greg, Ev Ödevi Arkadaşları Programı’na katılır. Bir ilkokul öğrencisine ödevlerinde yardım edecektir. Ancak yardım edeceği çocuk çok zeki çıkar. Greg’in ödevlerini de yapmaya başlar. Böylece Greg yüksek notlar alır. Kendinden küçük bir çocuktan böyle yararlanmak çok hoşuna gider.

Greg, okul gezisi için orman kampına gider. Bu kampta çocuklar Silas Scratch isimli esrarengiz bir adamdan söz ederler. Kamptaki her çocuk bu adamdan korkar çünkü herkes onunla ilgili korkutucu hikâyeler anlatır. Greg’in babası da çocukken bu kampa katılmıştır. Kampın tek tuvaleti vardır o zamanlar. Greg’in babası ormanda gezerken içinde tuvalet ve duş olan bir depo bulur. Kimse burayı öğrenmesin diye Silas Scratch hikâyesini uydurur. Onun çocukluğundan Greg’in kampa gittiği zaman kadar bu hikâye anlatılmış ve çocukları korkutmuştur. Greg’in babası, gözetmen olarak kampa geldiğinde bu hikâyenin hala anlatıldığını duyar ve kendisi de çocukları bu hikâye ile korkutur. Böylece gidip yine aynı depodaki tuvaleti ve duşu kullanabilecektir. Bir yetişkin olan babanın bile insanları kandırdığı, hatta kendi çocuğu dahil pek çok çocuğun korkmasına neden olduğu görülmektedir. Baba, Greg’e kötü örnek olmuştur. Greg de arkadaşlarına Silas Scratch hikâyesinin yalan olduğunu anlatmaz. Çünkü bir gün kendi de gözetmenlik yaparsa o depoyu kullanabileceğini düşünür. Bu bencilliği babasından öğrenmiştir. Bu gezide bir çocuk kamptan kaçmak için bolca deodorant koklar ve hastalanır. Böylece çocuk eve gönderilir. Diğer çocuklar da aynı yolu izlemesin diye öğretmenler gruptaki bütün deodorantları toplarlar. Gruptaki herkes pis kokmaya başlar. Bu nedenle de erkekler, kızların kulübesinden deodorant çalarlar.

Batsın Bu Dünya kitabında Greg, en yakın arkadaşını küçümser: “Yemin ederim dünyada bir kız arkadaşının olabileceğine inandığım en son insan Rowley idi. Hep benim bir ilişki yaşayacağımı ve herkesin Rowley’e acıyacağını düşündüm. Sanırım Rowley’i kendisinden hoşlanan bir kız bulduğu için takdir etmeliyim. Ama buna sevinmek zorunda olduğumu hiç sanmıyorum” (Kinney, 2013b: 9). Greg, arkadaşı adına mutlu olmayı beceremez, onu hep kıskanır. Pek çok çocuğun yaşadığı “değersiz” hissetme duygusunu en yakın arkadaşı bir kız arkadaş edinince Greg de yaşar ve bunu açıkça ifade eder: “Hiç anlamıyorum... İnsan birinin en iyi arkadaşıyken, nasıl olur da birden pabucu dama atılır! Nasıl birden değersiz olur? Ama aynen böyle oldu” (Kinney, 2013b: 12). Bu cümleler çocuk okurun duygularına tercüman olabilir. Annesi Greg’e, çocukluk arkadaşlıklarının birçoğunun sonsuza dek devam etmediğini söyler. Greg, gelecekte kendisini büyük bir evde oturan zengin bir adam, en yakın arkadaşı Rowley’i ise bahçıvanı olarak hayal eder. Greg, en yakın arkadaşını sürekli küçümsemektedir. Şu anda olduğu gibi gelecekte de onu kullanmayı planlamaktadır. Bu yüzden arkadaşlıklarının bitmesini istemez.

Greg’in doğum günü partisinin davetiyesine annesi bir not düşer: “Greg’in bol bol oyuncuğu var, bu yüzden eğer hediye alacaksanız kitabı tercih edebilirsiniz” (Kinney, 2013b: 38). Greg hediye kitaplardan hiç memnun olmaz: “Genellikle, doğum gününüzde hediyeleri açtığınızda, diğer bütün çocuklar kıskanırlar. Ama benim partimde, sanırım insanlar bana acıdılar. Ne yazık ki annemin fikri bizim mahalledeki başka anneler tarafından da benimsendi” (Kinney, 2013b: 39). Greg gibi okuldaki diğer çocuklar da kitaptan hoşlanmazlar.

Sonuç ve Öneriler

Saftirik, çocuklar tarafından sevilerek okunan bir kitaptır. Kitabın bol resimli ve resimlerin de karikatür şeklinde olması; kitapta kullanılan yazı karakteri, kitabı öncelikle kolay okunur hale getirmektedir. Günümüz çocukları da daha çok kolay okuyacakları kitaplara yönelmektedirler. Ancak bu kitabın çocuklar tarafından beğenilmesini sadece şekil özellikleri ile açıklamak doğru değildir. Kitabın ana kahramanı olan Greg de kişiliği, davranışları, hayalleri, özlemleri, yaşam tarzı ile çocuklara cazip gelmiş olabilir. Aslında *Saftirik*’i okuyan çocuk bu kitapta, yaşamak isteyip de yaşayamadıklarını, söylemek isteyip de söyleyemediklerini bulmaktadır.

Greg, okulu ve öğretmenleri sevmeyen, zorunlu olmadıkça okula gitmek istemeyen bir çocuktur. O, arkadaşlarını da çok fazla sevmez. Onlara hep çıkar hesapları doğrultusunda yaklaşan Greg, arkadaşlarını “gerizekalılar ordusu” olarak niteler. Greg için sadece işine yarayan arkadaşlar önemlidir. Tüm arkadaşlarını kandırma peşinde olan Greg, en yakın arkadaşı Rowley’i de sık sık kandırır.

Greg, hem ailesine hem arkadaşlarına çok rahat yalan söyler. Terleyince duş alması gerektiği için spor yapmayacak kadar üşengeçtir. Onun en sevdiği şey bilgisayarı ve orada oynadığı şiddet içerikli oyunlardır. Bilgisayar başında geçireceği pasif ve hareketsiz bir hayat, onun en büyük özlemidir.

Greg, tüm kitaplarda paraya önem veren, her şeyi para ile ölçen, tüm özlemi zengin ve ünlü biri olmak olan bir çocuktur. Onun zengin ve ünlü olmak için yapmayacağı şey yoktur.

Okulu sevmeyen Greg, okulda başarılı olup ön plana çıkmak istemez. Öğretmenlerin çalışkan öğrencilerden daha çok şey beklediğine inanır. Ödev yapmayı sevmeyen Greg, en yakın arkadaşını da kendisinin ödevlerini yaptığı için, seviyormuş gibi görünür. Greg'in ağabeyinin ödevlerini de babası yapar. Greg de ağabeyinin ödevlerini kendisi yapmış gibi okula götürür. Greg, kimi zaman da arkadaşlarından ve ağabeyinden para ile ödev satın alır. Ders çalışmayan, ödev yapmayı sevmeyen Greg, sınavlarda çalışkan birinin yanına oturup kopya çekmek için elinden geleni yapar.

Greg, çevresindeki tüm kızlara ilgi duyan ve kızlar arasında popüler olmayı hedefleyen bir tiptir. Okula, kampa, yüzme kursuna, partiye... her yere gitme nedeni sadece bir kızla tanışma ya da yakınlaşma olasılığıdır. Bu girişimleri de genellikle başarısız olan Greg, mutsuz olur. Kitaplarda anlatılan diğer çocuklar da olumsuz tiplerdir. Kavga eden ve kavga esnasında arkadaşlarını ayırmak yerine yumruklaşmaları için çaba sarf eden kaba çocuklardır.

Kitaplarda anlatılan öğretmenler de Greg'in deyimiyle "saf" tiplerdir. Başta Greg olmak üzere tüm öğrenciler, öğretmenleri kandırırlar. Kitaplarda yer alan öğretmenler, öğrencilerin hilelerini nadiren fark ederler. Öğrenciler, öğretmenlerini sevmeyizler. Kitaplarda öğretmenler, söyledikleri ile yaptıkları uyuşmayan kişiler olarak çizilir. Öğrencilere birbirleri ile dalga geçmenin kötülüğünü vurgulayan öğretmenler, kendileri de öğrencilere lakap takarlar. Ayrıca müdür ve öğretmenler ceza ve ödül yöntemlerine sıklıkla başvururlar.

Saftirik serisini çocuklar için cazip kılan bir başka özellik de içinde küfür ve argo ifadeler bulunmasıdır. Oysa kitaplar, çocukları eğlendirirken argo ya da küfre yer vermemeli, argoyu güldürü aracı olarak kullanmamalı, dilin en doğru uygulama alanı olmalıdır. Çünkü nitelikli çocuk kitaplarının Türkçenin anlatım olanaklarını çocuğa sezdirmeleri, anadilinin en güzel örneklerini vermeleri beklenir. Böylece okuduğu kitaplar, çocuk okura dil açısından da model oluşturur.

Çocuğun, okuduğu kitabın kahramanı ile kendini özdeş göreceği unutulmamalıdır. Bu nedenle çocuk kitaplarındaki kahramanların olaylar karşısındaki tutumlarına, davranışlarına, sözlerine dikkat edilmesi gerekir. Örneğin çocuk kitaplarında okul, çocuklar için sıkıcı değil,

cazip bir yer olarak anlatılmalı, kitaplar çocuğu okula gitmeye özendirmelidir. Çocuğun beğendiği, hatta örnek aldığı ana kahramanın okulla ilgili olumsuz fikirleri çocuğu etkileyebilir. Çocuğun okulu sevmesinde öğretmenlerin payı büyüktür. İncelenen kitaplarda kahramanın sevdiği ve örnek aldığı tek bir öğretmenin bulunmaması önemli bir eksikliklerdir. Kitaplar aracılığıyla çocuklara; öğretmenlerine saygılı olma, arkadaşlarını ve okulu sevmeye, derslerini en iyi şekilde yapmaya gayret etme, yalan söylememe duyguları sezdirilmelidir. *Saftirik* serisi, her ne kadar çocukların hoşuna gitse de barındırdığı olumsuz karakterler ve davranışlar nedeniyle çocuklar üzerinde istenmeyen etkiler bırakabilir.

Kaynaklar

- ÇİFTÇİ, N. (2007). *Eğitim Psikolojisi "Ahlak Gelişimi"*. (ed. Alim Kaya). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- DEMİREL, Ş. (2010). *Edebi Metinlerle Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- GÜREL, Z., TEMİZYÜREK F. ve ŞAHBAZ, N. K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü Kitap.
- GÜVEN, A. Z. (2014). *Değerler Eğitimi ve Türkçe Derslerinde Değerlerin Kullanımı*. Konya: Palet Yayınları.
- HÖKELEKLİ, H. (2008). *Psikolojiye Giriş*. Bursa: Düşünce Kitabevi Yayınları.
- KARABABA, S. ve ALAMDAR, S. G. (2017). Çocuk Edebiyatı Kitaplarında Mizah: Saftirik Örneği. *International Journal of Language Academy*, 5(8), 331-347.
- KIBRIS, İ. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- OĞUZKAN, F. (2001). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- RUSSELL, B. (2004). *Eğitim Üzerine*. (çev. Nail Bezel). İstanbul: Say Yayınları.
- SEVER, S. (2003). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- SINAR ÇILGIN, A. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- SLAVİN, R. E. (2013). Eğitim Psikolojisi. (çev. ed. Galip Yüksel). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- ŞAHİN, Ş., TURAN E. ve ÇELEBİ, N. (2015). Okulun Karakter Eğitimindeki Rolü. II. *Uluslararası Değerler Eğitimi Kongresi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- ŞİMŞEK, T. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Rengarenk Yayınları.
- ULUSOY, K. ve Dilmaç, B. (2016). *Değerler Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- YALÇIN, A. ve AYTAŞ, G. (2003). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- https://www.turkcebilgi.com/jeff_kinney_ (Erişim tarihi: 13.03.2018)

İncelenen Kitaplar

- KINNEY, J. (2012). *Saftirik Greg'in Günlüğü-7, Ah Kalbim!* (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2013a). *Saftirik Greg'in Günlüğü*. (çev. İlker Akın). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2013b). *Saftirik Greg'in Günlüğü-8, Batsın Bu Dünya!* (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.

- KINNEY, J. (2014a). *Saftirik Greg'in Günlüğü-2, Rodrick Kuralları*. (çev. İlker Akın). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2014b). *Saftirik Greg'in Günlüğü-4, İşte Şimdi Yandık!* (çev. İlker Akın). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2015a). *Saftirik Greg'in Günlüğü-3, Türünün Son Örneği*. (çev. İlker Akın). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2015b). *Saftirik Greg'in Günlüğü-5, Ama Bu Haksızlık!* (çev. İlker Akın). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2015c). *Saftirik Greg'in Günlüğü-9, Bende Bu Şans Varken!* (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2015d). *Saftirik Greg'in Günlüğü-10, Hey Gidi Günler!* (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- KINNEY, J. (2017). *Saftirik Greg'in Günlüğü-6, Panik Yok!* (çev. Kenan Özgür). İstanbul: Epsilon Yayınevi.